

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/98/2019
Identifikačné číslo spisu: 1205218147
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1205218147.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu ANITRAM EXPOS s. r. o., so sídlom v Bratislave, Podunajská 25, IČO: 31 402 089, zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Pekárom, so sídlom v Bratislave, Krížna 44, proti žalovaným 1/ Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a. s., so sídlom v Bratislave, Drieňová 24, IČO: 35 914 921, zastúpeného JUDr. Alexandrom Kadelom, konateľom Advokátskej kancelárie RELEVANS s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, 2/ Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s., so sídlom v Bratislave, Rožňavská 1, IČO: 35 914 939, a 3/ Úradu pre verejné obstarávanie, so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 10, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50 C 14/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2018 sp. zn. 5 Co 591/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný nahradiť žalovaným náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresný súd Bratislava II dňa 18. júla 2005 domáhal náhrady škody vo forme ušlého zisku voči žalovaným 1/ a 2/ v zmysle ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka ako právnym nástupcom obstarávateľa a voči žalovanému 3/ podľa zákona č. 58/1969 Zb. ako orgánu verejnej moci, ktorého rozhodnutie o zamietnutí námietok žalobcu proti jeho vylúčeniu z verejnej súťaže bolo rozsudkom správneho súdu z 28. septembra 2004 zrušené.

2. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 4. júla 2013 č. k. 50 C 14/2005-703 v spojení s opravným uznesením zo 4. novembra 2015 č. k. 50 C 14/2005-744 žalobu žalobcu zamietol s odôvodnením, že a/ právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ ako vyhlasovateľ a obstarávateľ nevylúčil žalobcu z verejnej súťaže, lebo to urobil žalovaný 3/ a že b/ žalovaný 3/, aj keď jeho rozhodnutie o zamietnutí námietok žalobcu bolo správnym súdom zrušené, vrátenie žalobcu späť do procesu verejného obstarávania automaticky nevedlo k uzavretiu zmluvy o dodávke tovaru s predchodcom žalovaných 1/ a 2/. Navyiac dodal, že ak by žalobca podal včas námietky proti podmienkam verejnej súťaže alebo by požiadal správny súd o odklad vykonateľnosti rozhodnutia

žalovaného 3/, mohol aj sám zabrániť vzniku tvrdenej škody vo forme ušlého zisku.

3.1. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 20. marca 2018, sp. zn. 5 Co 591/2015, rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že vylúčením žalovaných 1/ a 2/ z verejnej súťaže nešlo o konečné rozhodnutie, pretože jeho námietky, či sa zúčastní verejnej súťaže, posudzoval následne žalovaný 3/, ktorý po dvoch kasačných rozhodnutiach správneho súdu nakoniec zrušil verejnú súťaž, takže nebola naplnená príčinná súvislosť medzi správnym súdom zrušeným rozhodnutím žalovaného 3/ a tvrdeným ušlým ziskom, ako jedného z predpokladov pre zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

3.2. Krajský súd doplnil, že pre zrušenie verejnej súťaže a neposudzovanie ponuky žalobcu v ďalšom štádiu verejného obstarávania neprichádza do úvahy náhrada škody vo forme ušlého zisku uchádzača ani podľa záveru Súdu prvej inštancie vo veci sp. zn. T-160/03, bod 112 - 114. Žalobu za vecne neopodstatnenú považoval aj z formálneho dôvodu, lebo zodpovednosť štátu za škodu neprichádza do úvahy vtedy, ak žalobca disponuje rovnakou pohľadávkou voči tretej osobe.

4.1. Proti tomuto rozsudku podal včas dovolanie žalobca, ktorý jeho prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C.s.p.

4.2. Vádu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. videl v nedodržaní zákonných požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, čím odvolací súd zasiahol do práva žalobcu na spravodlivý proces vo viacerých jeho zložkách (dvojinštančnosť konania, právna istota, nepreskúmateľnosť a pod.).

4.3. Námietky v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. smerujú do príčinnej súvislosti medzi neoprávneným vylúčením uchádzača z verejnej súťaže zo strany obstarávateľa a vznikom škody, ako dôsledku neoprávneného vylúčenia z verejnej súťaže s prihliadnutím na skutočnosť, že rozhodnutie obstarávateľa podliehalo prieskumu zo strany Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý takéto vylúčenie potvrdí ako správne, ale toto rozhodnutie je následne správnym súdom zrušené pre nezákonnosť.

Dovolateľ preto navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v prípade potreby aj rozhodnutie okresného súdu) zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie príslušnému súdu.

5. Žalovaný 1/ v zbytočne rozsiahlom vyjadrení navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť pre neprípustnosť, resp. ho zamietnuť ako nedôvodné; žalovaný 3/ tiež navrhol dovolanie žalobcu pre neprípustnosť odmietnuť pre zákonné nevymedzenie prípustnosti dovolania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil splnenie procesných predpokladov konania v zmysle ustanovenia § 419 a nasl. C.s.p. a dospel k záveru, že hoci dovolanie bolo podané včas, oprávneným účastníkom riadne zastúpeným advokátom, dovolanie nie je prípustné z nasledovných dôvodov.

7. Civilný sporový poriadok reguluje predpoklady prípustnosti dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku (zatiaľ), ktorý sa prejavuje, okrem iného, aj v prísne regulovaných predpokladoch prípustnosti dovolania, lebo právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Obmedzenie tohto práva môže vyplývať buď priamo z právneho predpisu, alebo môže byť dôsledkom jeho interpretácie a aplikácie v konkrétnom prípade.

8. Žalobca v rámci námietky podľa § 420 písm. f/ C.s.p. proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu namietal všeobecne nedodržanie požiadaviek na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keď podľa neho sa riadne nevysporiadalo so všetkými jeho tvrdeniami.

9. V zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. preto nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil tejto chyby, ale rozhodujúce je len zistenie (záver), že k tejto procesnej vade skutočne došlo (8 Cdo 73/2017). Ani právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy popísali obsah dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivito a vo vzájomných súvislostiach podrobili komplexnému hodnoteniu, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery; medziiným uviedli dôvody, so zreteľom na ktoré dospeli k záveru, že uplatnený nárok žalobcu nie je opodstatnený. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Je celkom zrejme, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

Nižšie súdy totiž jasne povedali, že nárok žalobcu na ušlý zisk mu však už zo svojej podstaty nemohol vzniknúť. Po zrušení rozhodnutia predsa nebol oprávnený dodávať plastové plomby ŽSR, preto ani nemohol produkovať zisk, hoci aj v jeho hypotetickej ujme; opak sa žalobcovi nepodarilo preukázať, takže v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno.

13. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., t. j., že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., t. j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolací súd zdôrazňuje, že všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú žalobcom v dovolaní označené, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Ustanovenie § 432 ods. 2 C.s.p. uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 C.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym

zástupcom (advokátom) nevymedzil uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. V tomto konkrétnom prípade to pritom nebolo len preto, že prípustnosť dovolania bola vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ aj c/ C.s.p., hoci súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje, keďže nemožno odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustáleno a zároveň, že dovolacím súdom nebola riešená, resp. že je ním riešená rozdielne. Takéto odôvodnenie prípustnosti dovolania je v tomto prípade vnútorne rozporné a vo svojej podstate znamená odôvodnenie dovolania neprípustným dovolacím dôvodom (v tej súvislosti por. napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 123/2017). Dovolateľ však ani nenastolil, nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku zásadného významu a ani neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mal dovolateľ na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Označený nedostatok v odôvodnení predpokladov prípustnosti dovolania má za následok aj nemožnosť aplikácie § 440 C.s.p. o viazanosti dovolacím dôvodom so vzájomne sa vylučujúcimi predpokladmi jeho prípustnosti. Vo svojej podstate znamená odôvodnenie dovolania neprípustným dovolacím dôvodom. Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom len, ak sa týka otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ak je splnený predpoklad podľa písm. a/ alebo podľa písm. b/ alebo podľa písm. c/ § 421 ods. 1 C.s.p.

16. Dovolací súd pre úplnosť zdôrazňuje, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (prípadne aj označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., dovolateľ musí relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ. Napokon v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z písm. c/ tohto ustanovenia, by mal konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybnovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/, resp. c/ C.s.p. (4 Cdo 8/2018).

17. V prejednávanej veci žalobca v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám (vyplývajúcim z § 432 až § 435 C.s.p.) neuviedol z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť, a dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia. Absenciu takej náležitosti považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania.

18. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu je procesne neprípustné; vzhľadom na to jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. v spojení s § 447 písm. f/ C.s.p.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.